

Prepričan sem, da bi imel pouk o sadjarstvu neprimerno večji uspeh, ako bi se končal z oskrbovanjem materinega drevja, z obiranjem, spravljanjem in uporabo sadja.

Tudi pri učiteljstvu zapazimo žalostno dejstvo, da je učiteljev sadjarjev vedno manj. Starejši se umikajo, a na njihovo mesto nima kdo stopiti. Kako li? Učiteljišče ne more učitelju toliko dati, da bi bil praktično in teoretično trdno podkovan, ker množina drugih predmetov tega ne pripušča. V življenju pa, ako nima posebne sreče in veselja do sadjarstva, še tisto pozabi, kar se je naučil. Popolnoma nemogoče mu je popolniti svoje znanje, ker je vlada ustavila kmetijske tečaje o počitnicah, kateri so bili vsaj za učitelje, sadjarje, neprecenljive vrednosti.

Nepobitna resnica je, da so se merodajni faktorji že večkrat in z uspehom zavzeli za materijalni blagor naše dežele. Poglejmo le vinstvo, koliko je v zadnjih letih napredovalo. Vlada je postavila posebnega tehničnega zvedenca, kakor tudi potovalnega učitelja, izvrstnega vinščaka, katerega pošilja v vinorodne kraje, da ljudstvo na lici mesta pouči, kako mora delati, ako hoče iz vinogradov večje dohodke dobiti. Tako je prav. Sam sem bil priča, kako je ljudstvo z veseljem tega gospoda sprejemalo, sledilo pazljivo njegovim teoretičnim predavanjem in praktičnim poskusom v vinogradih, ter bilo zelo hvaležno vladi za to dobroto. Da bi se le še odstranila mesečna vinska klavzula ter povišal uvoz laškega vina, potem bi se vinogradnik res oddahnil.

Kako se je dežela zavzela za vinstvo, ravno tako bi lahko veliko več storila za sadjarstvo. Uvaževati je, da se lahko s primeroma majhnimi troški veliko, veliko pripomore istemu. V vsakem sodnijskem okraju naj se nastavi provizorično vsako leto za dobo enega meseca izkušen sadjar, kateri bi obhodil posamezne vasi in ljudstvu kazal na mestu, kako mora saditi, oplemenjevati itd. sadna drevesa. Seveda bi ga morala pri tem podpirati županstva. Vlada naj bi podpirala to podjetje s tem, da bi vsaj prva leta na vsako vas poslala po par sto divjakov, katere bi morali kmetje pravilno posaditi in pozneje požlahtniti.

S tem poukom bi bil lahko zvezan tudi pouk o čelbearstvu in marsikaj bi se tudi lahko storilo v napredek istega.

Mnogo se je že pisalo o pravilni saditvi, o cepljenju, o oskrbovanju itd. sadnega drevja, imamo tudi precej poučnih sadjarskih knjig, a vendar naš kmet malo ali nič tega dela ne razume. Če kje, uresniči se tukaj izrek: „Grau ist alle Theorie“! Prepričan sem, da bi se tem potom povzdignilo sadjarstvo na ono stopinjo, na kateri bi bilo lahko glede na ugodno lego naše dežele. In ko bomo imeli kaj prida trgovskega sadja, potem se bo šele dalo govoriti o sadjarskih zadrugah.

Ne dvomim, da bi se v vsakem sodnijskem okraju ne dobil požrtvovalen mož, kateri bi radevolje prevzel to nalogo, ako bi se mu le potni troški povrnili.

Ko bo dosegel naš kmetovalec večjo izobrazbo v sadjarstvu, prišel bo do prepričanja, kolike važnosti je sadno drevje in koliko čistega dobička nam donaja. Potem ne bo težko, pripraviti ga do tega, da bo tudi ob občinskih potih nasadil sadno drevje. Dohodki bi prihajali v občinsko blagajno, ako bi občina sama oskrbovala to drevje, drugače pa v prid posameznim kmetom.

Ne morem si misliti, da bi ostale te besede glas upijočega v puščavi in to tembolj, ker so že merodajni faktorji opetovano pokazali, da imajo srce za povzdigo narodnega gospodarstva, in ker je zadnji čas, da začne naš kmet saditi, cepiti in izgojevati boljše vrste trgovskega sadja, mesto sedanjega drobnega in malovrednega drobiža.

Kmetijske raznoterosti.

Sadjarstvo na Kranjskem. C. kr. kmetijska družba kranjska je oddala letošnjo pomlad iz svoje drevesnice okroglo 25.000 dreves, njene podružnice so jih oddale najmanj 5000, zunaj dežele je bilo nakupljenih z državno podporo 11.000 in iz zasebnih drevesnic na Kranjskem se je v deželi zasadilo po malem računano 9000 dreves. Iz tega je razvidno, da se je v naši deželi za spomlad zasadilo najmanj 50.000 visokodebelnih dreves, kar znači uspeh, kakeršnega razmerno ne more pokazati nobena druga avstrijska kronovina.

Poučni in zabavni del.

Na obrežju.

(Konec.)

Po večerji napoti se cela obitelj malo na izprehod po drevoredu ker bila je lepa, jasna noč.

Ko tako hodijo sem in tja po drevoredu silil je zmirom inženir proti Ljudmili, ali ona ni hotela nikakor iti v tik z inženirjem.

To pa se je malo čudno zdelo Juranu. Namenil se je vprašati svojo soprogo v prvi priliki, ali mogoče ve ona vzrok temu.

Drugi dan bilo je po navadi. Ljudmila se ni prikazala iz hiše, bala se je, da ne bi jo zopet nadlegoval inženir.

Zvečer je odpotoval, zagotovivši jih, da jih obišče zopet prihodnje leto. Spremili so ga do kolodvora in potem vrnili so se počivat.

„Kaj neki ima Ljudmila z inženirjem, da se ga tako ogiblje in da je tako molčeča“? pripomni Juran proti svoji soprog, spravljač se počivat.

„Da je tako molčeča bila, je le vzrok, ker je trudna, vajena ni tako dolgo bdeti, kajti ura je že davno odbila najst, in tako nežno bitje potrebuje hitro počitka“, zagovarjala je mati dobro vedoč, da je bila Ljudmila proti inženirju zadnji čas malo izpremenjena.

„Ali čudno je to, da se še od njega prijazno poslovila ni“. Tudi se mi dozdeva, da je postala, od kar je Hrastar odpotoval, bolj otožna in zamišljena.